

Grimstad, 29.01.2021

Høringsvar: Forslag om endringer i smittevernloven (portforbud)

Stine Sofies Stiftelse arbeider for en barndom uten vold og overgrep gjennom å forebygge og avdekke vold og seksuelle overgrep mot barn, samt ivareta barnet, deres pårørende og etterlatte. Stiftelsen arbeider mangfoldig med denne tematikken. Vi utvikler konkrete tiltak og arbeider rettspolitisk for å styrke rettsikkerheten til volds- og overgrepsutsatte barn og deres trygge omsorgspersoner.

Stiftelsens høringssvar

Stiftelsen har i dette tilfellet valgt å kun besvare kap. 6.6, da dette er punktet som treffer vårt rettspolitiske arbeid i størst grad samt punktet vi ser på med størst uro.

Det er gjort rede for barns rettigheter i kap. 4.8 i høringsnotatet. Videre er det i kap. 6.6 bedt om innspill fra høringsinstansene hvilke grupper som vil få det særlig vanskelig, og til hvilke tiltak som kan være aktuelle for å gjøre situasjonen bedre for dem:

Stine Sofies Stiftelse vil gjerne fremheve følgende grupper som vi mener blir særlig negativt påvirket av et eventuelt portforbud, med forslag til tiltak som til en viss grad vil kunne avhjelpe deres situasjon dersom et portforbud blir iverksatt:

1. Barn og unge som lever i hjem med hvor det utøves vold, trusler, psykisk vold og/eller seksuelle overgrep
 - For de som faller innenfor denne kategorien har hele korona-situasjonen gjort deres liv vesentlig mye vanskeligere. De har allerede snevre muligheter til å unnsnippe situasjonen de er i, og få muligheter til å på en trygg måte kontakte hjelp. Stine Sofies Stiftelse anser det følgende som aktuelle tiltak for å avhjelpe denne situasjonen:
 - Helsesykepleier på skolene stilles disponible til å bruke tid på samtaler med elevene ved grunnskole og VGS, enten ansikt til ansikt eller per videooverføring
 - Tiltak som Alarmtelefonen 116 111, Kors på Halsen o.l. bør gis ekstra tilskudd for å holde døgnåpent og styrke deres kapasitet. Det bør også i større grad reklameres for disse tilbudene slik at de blir gjort kjent for de barn og unge som kan ha behov for de
 - Det bør stilles krav til at hver kommune har et eller flere åpne tilbud til barn og ungdom i denne kategorien, hvor de på tross av et portforbud har anledning til å reise for å motta hjelp og veiledning
 - Det bør oppfordres til alle skoleeiere å instruere sine lærere i å følge ekstra nøye med på elevene, elevenes adferd og fravær. I forbindelse med dette bør det i en periode med portforbud være en lavere terskel for å melde mistanke om vold, fysisk eller psykisk og/eller seksuelt misbruk til lokalt barnevern. I sammenheng med dette bør det i en periode med portforbud prioriteres at barnevernet har tilstrekkelig med midler og ressurser til å raskt og effektivt undersøke og vurdere disse bekymringsmeldingene.
 - Barnehusene må ikke stenges ned eller redusere sin kapasitet under et eventuelt portforbud, men heller gis større tilskudd for å kunne påta seg et større antall oppdrag som kan resultere i raskere etterforskning og påtale i slike saker
 - Barn og unge som faller i denne kategorien er spesielt sårbare under en eventuell periode med portforbud, ettersom kontinuerlig behandling er essensielt for å styrke dem for fremtiden. Det å bli utsatt for vold, trusler, psykisk vold og/eller seksuelle overgrep kan i et livsløpsperspektiv ha store konsekvenser
2. Barn og unge som har blitt utsatt for vold, trusler, psykisk vold og/eller seksuelle overgrep
 - Barn og unge som faller i denne kategorien er spesielt sårbare under en eventuell periode med portforbud, ettersom kontinuerlig behandling er essensielt for å styrke dem for fremtiden. Det å bli utsatt for vold, trusler, psykisk vold og/eller seksuelle overgrep kan i et livsløpsperspektiv ha store konsekvenser

- Et eventuelt portforbud må ikke gå ut over allerede etablerte behandlingsløp som er satt opp for de som har vært utsatte for vold, trusler, psykisk vold og/eller seksuelle overgrep. Hver kommune må ved et eventuelt portforbud gis midler og dispensasjon til å fortsette slike tilbud.
- Planlagte utredninger, vurderinger og lignende må ikke bli utsatt på grunn av et eventuelt portforbud

3. Barn og unge generelt

- Barn og unge er spesielt sårbare for slike nedstenginger som foreslås i dette høringsnotatet, da alle deres sosiale treffpunkter som ikke er digitale fjernes. Det vises til at mange barn og unge bor tett, særlig i områder og byer med mye boligblokk-bebyggelse. Det er ikke slik at disse nødvendigvis har så stor mulighet til å trekke seg unna og få tid alene.
 - Det bør i så stor grad som mulig legges til rette for at fritidsarenaer og fritidsaktiviteter holdes åpne under et eventuelt portforbud, så lenge dette kan gjennomføres på en måte som ikke medfører høyere smitte og lengre perioder med begrensende tiltak.

4. Voksne og foresatte

- Det er kjent at nedstenging, isolasjon og et eventuelt portforbud også påvirker hvordan de voksne/barns foresatte kommuniserer og samhandler med både andre voksne og sine barn. Stiftelsen mener det svært viktig å opprettholde et tilbud til denne gruppen dersom et eventuelt portforbud skulle føre til vanskeligere forhold for denne gruppen. Det vises da særlig til tilbud som treffer gravide, foresatte som sliter med sine oppgaver som foreldre og foresatte som er i konflikt med hverandre.
 - Det bør i så stor grad som mulig legges opp til at oppfølging og konsultasjoner i forbindelse med svangerskap, fødsel og barselsopphold gjennomføres som normalt.
 - Det skal ikke forekomme at jordmødre og helsesykepleiere som ivaretar oppgavene i punktet over omplasseres til andre oppgaver.
 - Tiltaket «Foreldresupport 116 123» må særlig prioriteres og gis midler til for å øke kapasiteten ved et eventuelt portforbud.
 - Øke Familievernkontorenes kapasitet til digital og fysisk veiledning av familier i konflikt under et eventuelt portforbud

Øvrige kommentarer til høringsnotatet

I forhold til de øvrige endringene foreslått i høringen har stiftelsen ingen kommentar utover en oppfordring til å legge stor vekt på barnets beste i alle tilfeller hvor avgjørelser knyttet til barn foretas.

Med vennlig hilsen

Ada Sofie Austegard

Generalsekretær

Stine Sofies Stiftelse

Endre Bendixen

Juridisk rådgiver

Stine Sofies Stiftelse